

La Cuca Fera

Begues

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: El Colomar. Camí Ral, 35
Alçada: 362

Coordenades:

Latitud: 41.32029
Longitud: 1.93914
UTM Est (X): 411213
UTM Nord (Y): 4574856

Classificació

Número de fitxa: 08020 - 303
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia: Objecte
Estil / època: Contemporani
Segle: XX
Any: 1934
Autoria de l'element: Alexandre Nolla
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: L'objecte actual no és el del 1934, sinó una reconstrucció relativament recent

Protecció: Inexistent

Accés: Fàcil

Ús actual: Lúdic

Titularitat: Pública

Titular: Ajuntament de Begues

Fitxes associades:

[Festa Major de Begues](#)

[Himne a la Cuca-Fera de Begues](#)

Autoria de la fitxa: Oriol Vilanova

Data de registre de la fitxa: ds., 18/07/2009 - 02:00

Descripció

Element singular del bestiar de foc festiu de Begues. Representa una Cuca monstruosa amb la boca oberta, de grans ullals, amb barba i ulls desperts. La última remodelació de la peça ha utilitzat la fibra de vidre com a material, tot i que històricament s'havia fet d'altres materials (veure història). La bèstia té una alçada de 3,50 metres, una amplada màxima de 2,20 metres i una llargada de 12 metres. Els punts de foc es concentren a la cara i quatre a cada costat dels lloms.

Observacions:

(Continuació història)

El Correfoc de la Festa Major s'ha convertit en el símbol festiu de tots els beguetans, una cita obligada cada any per Sant Jaume. Durant tots aquests anys, la colla de la Cuca Fera i els Diables de Begues han estat presents en els principals esdeveniments del poble. I no només això, sinó que han fet nombroses sortides a pobles d'arreu de Catalunya, entre ells Vilafranca i Barcelona, acompanyant altres bèsties fantàstiques. Però la que s'ha convertit com a més característica és la sortida a la Festa Major d'Olesa, just una setmana abans que la de Begues. En tot aquest temps, la colla de la Cuca Fera ha estat impulsada per moltíssimes persones, grans i petits, joves i no tan joves, que hi han anat passant i que han contribuït a fer de la Cuca Fera el símbol més popular de Begues.

L'any 2001 es va commemorar els 25 anys de la seva reconstrucció. Per aquest motiu, la Cuca Fera va ésser reconstruïda pel taller Sarandaca per tal de fer-la més àgil i resistent. Aquesta va ser una efemèride destacada en què hi van participar la majoria de bèsties fantàstiques del Baix Llobregat que van acompanyar la nostra Cuca Fera en un dia tan senyalat.

L'any 2009 es celebra el 75è aniversari de la nostra Cuca Fera.

Història

L'any 1934 va nèixer la Cuca Fera de Begues. Alexandre Nolla, gracienc, era un dels nombrosos estiuejants que a començaments de segle anaven a passar els estius a Begues. En Nolla era un dels principals actors catalans de l'època i col·labora sovint amb Josep Santpere, pare de la famosa Mary Santpere, que també hi estiuejava. A més d'actor, Nolla era un excel·lent escultor i pintor. Ell i els seus companys de la Colla de l'Arròs, gairebé tots estiuejants, van tenir la pensada de construir un animal fantàstic com els que alegraven les festes populars d'arreu de Catalunya. Després de la Festa Major, que se celebra per Sant Jaume, es posa a treballar en la realització de l'engrescador projecte. Sols en un mes, en Nolla la dibuixà, féu la maqueta de fang, el motlle de guix a mida real i, finalment, la Cuca definitiva de cartó-pedra. Els sortí un animalot d'aspecte realment monstruós, molt gran, que necessitava unes set persones al seu interior per a poder-la arriar de tant com pesava. En Nolla, n'Amigó (a la casa del qual es construï), en Ramon Bech (que escriví l'«Himne a la Cuca Fera de Begues»), en Josep Maria Torrens (que en féu la música), en Batlle, etc. Els dies 1 i 2 de setembre del 1934 s'organitzaren les Festes de Pau i Germanor com a esplèndida excusa per a celebrar solemnement la primera sortida de la Cuca Fera de Begues, que tot traient foc pels ulls i caramels per la boca recorregué el poble pels carrers encara no asfaltats, que destrossaren les petites rodes de ferro colat i deixaren la bèstia tan desgavellada que no se'n tornà a sentir parlar. Potser la fundació, el 1935, del Casino de Begues portà massa feina als actius estiuejants, i la reparació a fons que l'animal necessitava per a tornar a sortir no es pogué fer. 1976: Després de la dictadura franquista la Cuca Fera tornà a ressorgir. El Club de Futbol del poble prengué les regnes de l'organització de la Festa Major. D'ençà del 1976, Begues torna a tenir una festa que cerca la pròpia identitat i que té un poder de convocatòria, tant de xics com de grans, impensable durant la Dictadura. El 1976 en el camí de trobar unes característiques veritablement autòctones per a la festa, sorgí la idea de ressuscitar la Cuca Fera, bèstia monstruosa i festiva que només era

present en el record dels més grans. Aquesta història tan singular il·lusionà els del Club de Futbol i, cap al maig del 1976, proposaren a Santiago Maluquer, estiuejant també i home d'una traça artística provada a bastament, que col·laborés en la reconstrucció d'un animal fantàstic més gran que els de Vilafranca o Sitges i del qual només quedava el record i la llegenda creada per Ramon Bech. Amb el suport incondicional dels animats revitalitzadors de la Festa Major, en Maluquer es posà a treballar. Novament, després de quaranta-dos anys, un estiuejant treballava harmònicament amb els beguetans construint el que es convertiria en la peculiaritat més característica de la festa de Begues. Algunes fotografies i dibuixos foren la guia que en Maluquer utilitzà per reproduir de la manera més fidel possible la monstruosa escultura de Nolla. Aquest cop, la tècnica i els avenços moderns ajudaren a fer una Cuca més consistent i lleugera. El xassís i la carcassa, de tubs de metall i tela metàl·lica treballada. El cos, de paper de diari. Paper de diari que, en successives capes, es convertí en cartó d'un centímetre i mig de gruix. Les rodes, de Vespino. La llarga cua, de roba, com la primitiva. Tot i haver començat a construir-la uns dos mesos abans de la Festa Major, dos dies abans encara s'hi treballava en els últims retocs. Finalment, el dia 24, quan ja era negra nit, la Cuca Fera va renéixer després de quaranta-dos anys d'oblit. Des del 1976, la Cuca Fera ha sortit cada any per la Festa Major acompanyada del diables de Begues.

Bibliografia

SOLANS RODA, Conxita; BONDIA DOMPER, M. Rosa (2001): "Begues". Cossetània Edicions, Valls, p. 93-94.

AAVV (2009): "75 anys de Cuca Fera", dins de l'Informatiu de Begues. Butlletí Informatiu municipal. Any XIII - número 69, juliol-agost 2009. Ajuntament de Begues, p. 10-11

SÀNCHEZ, Francesc (2009): "La llegenda de la Cuca Fera". Tallers el Colomar / Associació Cuca Fera de Begues / Ajuntament de Begues.

